

Nærings- og fiskeridepartementet

Deres ref: 19/5628-

Vår ref: JIM/MHF

Dato: 18.06.20

Innspill til Regjeringens eksportbehandlingsplan, prosessindustrien

Norsk Industri har også tidligere sendt inn et høringsinnspill. Dette tar særskilt for seg prosessindustrien.

Norsk prosessindustri utgjør en viktig del av norsk verdiskaping og står for omfattende eksportverdier levert fra industribedrifter over hele landet. De fleste er viktige hjørnesteinsbedrifter i sine respektive lokalsamfunn. For å kunne eksportere må denne globalt konkurransutsatte industrien ha konkurransedyktige rammebetingelser i Norge, slik som tilgang på fornybar kraft til konkurransedyktige priser, nettariffler som hensyntar industriens stabile forbruk og kompensasjon for CO₂-påslaget i kraftprisen.

Prosessindustrien har tidligere vært kjennetegnet ved produksjon av basismaterialer og standardprodukter. I løpet av de siste tretti årene har industrien i større grad spesialisert sine produkter. Det er fremdeles en relativt høy andel produkter som må anses som standardprodukter, men det er en dreining mot mer avanserte produkter gjennom økt markedsfokus og samarbeid med kunder og sluttbrukere. Det er svært viktig å øke spesialiseringsgraden av produktene. Da kan en unngå å havne i en situasjon med høy andel produkter som kunden oppfatter som identiske uavhengig av leverandør, slik at det i hovedsak er pris som avgjør hvem kunden velger å kjøpe fra.

Varer produsert i Norge er de mest karboneffektive i verden. Dette er basert på at den fysiske leverte kraften er tilnærmet 100 % fornybar. Det vil i lavutslippssamfunnet bli høyere etterspørsel for de produkter med lavest karbonintensitet, og det vil utgjøre et konkurransefortrinn inntil andre land har endret egen energimiks. Når det skal stilles krav til produkters bærekraft og CO₂-fotavtrykk er det avgjørende at krav og regelverk tar utgangspunkt den fysiske leverte kraften. Det betyr at det bør stilles krav til produkters CO₂-fotavtrykk i alle offentlige anskaffelser. Videre bør regjeringen i samarbeid med EU innføre et system for CO₂-merking av alle produkter og varer slik at forbrukerne kan gjøre et tydelig valg mellom pris og karbonfotavtrykk ved ethvert innkjøp. Et slikt system kan for eksempel baseres på energimerkingssystemer som brukes på forbrukerelektronikk og bygg.

Eksport av standardprodukter kan gi gode marginer, men verdien og antall arbeidsplasser vil øke betydelig dersom produktene gjøres mer spesialiserte. I den grad produktene kan suppleres med tjeneste og fremtidig vedlikehold økes verdien ytterligere. Gjennom å satse på enda mer krevende og avanserte spesialprodukter som krever høyere kompetanse og bedre teknologi, øker eksportverdien, gir industrien flere bein å stå på og stryker konkurransekraften.

I Norge er det mange gründere og SMB'er som ønsker å bli internasjonale og eksportere sine produkter. Dessverre resulterer dette for sjelden i storskala produksjon i Norge. Det er vel så viktig for oppstarts- og små vekstbedrifter å kunne lære av og levere til norske bedrifter som allerede eksporterer og er internasjonale. Det må derfor legges større vekt på leverandørutvikling til større bedrifter, samarbeid i klynger og klynge til klyngesamarbeid. Da etableres samarbeid på bedriftenes premisser og grunnlaget kan legges for å spille hverandre gode for å lykkes også internasjonalt (jf. Intsok/Norwep).

Vennlig hilsen
Norsk Industri

Ole Børge Yttredal (sign.)
Direktør